

Vuk'uzenzele

Produced by Government Communications (GCIS)

English/Afrikaans

| April 2017 Edition 1

Phakisa !! Phakisa !

■ Smallholder farmers are expected to play a major role in the implementation of Operation Phakisa for Agriculture, Land Reform and Rural Development.

Noluthando Motswai

President Jacob Zuma launched Operation Phakisa on Agriculture, Land Reform and Rural Development in Pretoria recently.

The central theme for Operation Phakisa for Agriculture, Land Reform and Rural Development is "Transforming the Agricultural Sector towards an Inclusive Rural Economy."

President Jacob Zuma said

it captures critical elements of government's socio-economic blueprint, the National Development Plan, and the 2017-2019 roadmap for radical economic transformation.

The President said land

FAST FACTS

- Phakisa is a seSotho word which means "hurry up".
- Operation Phakisa, the Big Fast Results Methodology was launched in 2011.
- It was adapted from a successful programme used in Malaysia.

reform is a central pillar of the radical economic transformation programme. "If we do not radically change the patterns of land ownership, control and management in South Africa we will be creating problems for ourselves in future. We need to take bold steps that will transform our economy, including land ownership, very fast."

It is partly because of the urgency of transforming South African society that the Agriculture and Land Reform Operation Phakisa was launched. ■

KZN patients get easy access to medication

Page 4

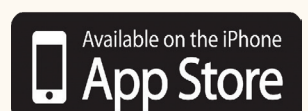

Growing township businesses

Page 8

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

f Vuk'uzenzele

Websites: www.gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Tel: (+27) 12 473 0179

Free Copy

Rural economies' obstacles, solutions examined

Noluthando Motswai

Ahead of the launch of the Operation Phakisa on Agriculture, Land Reform and Rural Development in February 161 people worked

in labs to understand the obstacles and solutions to greater inclusivity for rural economies, and growth in the agricultural sector. President Zuma explained this at the launch.

The President said the

deliberations of the lab participants were organised according to seven work streams: land reform; producer support; livestock; grains; horticulture; labour, and rural development.

Insights flow from work

streams

"The land reform work stream, for instance, has identified the establishment of District Land Reform Delivery Centres; fast tracking

● **Cont. page 2**

Centenary celebration of Oliver Tambo

"Comrades, you might think that it is very difficult to wage a liberation struggle.

Wait until you are in power. I might be dead by then. At that stage, you will realise that it is actually more difficult to keep the power than to wage a liberation war. People will be expecting a lot of services from you. You will have to satisfy the various demands of the masses of our people. In the process, be prepared to learn from other people's revolutions. Learn from the enemy also. The enemy is not necessarily doing everything wrongly. You may take his right tactics and use them to your advantage. At the same time, avoid repeating the enemy's mistakes."

– Oliver Reginald Tambo (Angola, 1977)

Image: <http://www.youthvillage.co.za>

Hulp om townshipondernemings te laat groei

MET DIE REGERING se hulp kon Nkululeko Mbhele sy spazawinkel tot 'n kommersieel lewensvatbare supermark laat groei.

Albert Pule

Om 'n besigheid te bedryf, is vir Nkululeko Mbhele die natuurlikste ding ter wêreld.

Sy oupa het 'n familieonderneming begin nadat die familie vanaf Ekurhuleni (aan die Oos-Rand) na Soweto verhuis het. Die snoepwinkel is gou deur sy pa en later deur sy broer oorgeneem. Toe dit Nkululeko se beurt was om die onderneming te bestuur, het hy dit van 'n spazawinkel in 'n kommersieel lewensvatbare supermark omskep.

Hy het spoedig besef dat om 'n supermark te bestuur, met unieke uitdagings gepaard gaan. Die onderneming het van 'n klein spazawinkeltjie tot 'n groot kleinhandelaar gegroei. Een van

■ Nkululeko Mbhele deel 'n grappie met kollegas by die Emabheleni Supermark.

die uitdagings was die mededinging met ander winkels.

Mbhele het te hore gekom van 'n inisiatief deur die Gauteng Enterprise Propeller (GEP), die Gauteng Departement van Ekonomiese Ontwikkeling en Pick n Pay (PnP), wat town-

shipondernemings help om te groei.

Ingevolge dié vennootskap koop spazawinkels in die township hul voorraad grootmaat van PnP aan en herverkoop dit dan in die townships deur middel van PnP se model, infrastruktuur, kor-

poratiewe handelsmerkgewing en prysbepaling.

Mbhele sê die vennootskap met 'n welbekende handelsmerk soos PnP doen wondere vir sy familiebesigheid.

“Mense is aangetrokke tot 'n groot handelsmerk soos PnP, wat die die prys vasstel – mense hou daarvan,” sê hy.

Sedert hy in vennootskap met PnP begin werk het, het die onderneming gegroei en sy omset het verdubbel vergeleke met voorheen.

“Ons het meer personeellede aangestel. Voorheen het ons net ses mense in diens gehad, maar nou het ons 14, wat verskillende skofte werk.”

Die hoof uitvoerende beampte van die GEP, Leah Manenzhe, sê sy sou graag wou sien dat meer spaza-eienaars in die townships

die geleenthede benut wat deur die regering verskaf word, en so doende die formele handelsektor betree.

“GEP se visie is om te verseker dat klein sakeondernemings aangevuur word om van informele en mikrogrootte ondernemings te ontwikkel tot volhoubare besighede wat 'n betekenisvolle bydrae tot die ekonomie lewer.

“Die GEP werk met alle ondernemings saam, van beginnersondernemings en informele sakeondernemings tot KMMO's, koöperasies en entrepreneurs wat hul ondernemings wil laat groei.

**Vir meer inligting,
kontak die GEP:
011 085 2001.**

Oos-Kaapse kunsvlyters het nou 'n kleinhandelwinkel

KUNSVLYTERS in die Oos-Kaap kry 'n hupstoot.

Siya Miti

Die Oos-Kaapse Craft Collection Store wat onlangs bekend gestel is, is met entoesiasme deur kunsvlyters begroet. Hulle glo dat dit hul verkope 'n hupstoot sal gee en toegang tot die gesogte toerismemark sal bied.

Die Craft Collection Store, wat deur die Adjunkminister van Kleinsakeontwikkeling, Elizabeth Thabethe geopen is, vertoon kunsvlyters se produkte wat van regoor die Oos-Kaap verkry word.

Die Departement van Kleinsakeontwikkeling het die winkel 'n kapitaalinspuiting van R1,23 miljoen gegee, wat tans die kreatiewe werke van meer as 80 kunsvlytondernemings in voorraad het. Hierdie getal sal in die toekoms styg, sê die Oos-Kaapse Ontwikkelingskorporasie (ECDC), wat die

rol van kurator vertolk.

Die departement se belegging sal vir die aankoop van toerusting en die aanstel van 'n operateur vir die eerste jaar aangewend word. 'n Bestuursmaatskappy met kleinhandelervaring is as operateur aangestel om die winkel te bedryf.

Kunsvlytitems wissel van keramiek- en huistekstielware, soos kussings, tafeware en tradisionele ware, tot modebykomstighede soos sakke en halssnoere. Tapyte, speelgoed, leerwerk, tradisionele en moderne klere sowel as hout- en draaditems sal ook daar verkoop word.

“Hoewel klein sakeondernemings oor die potensiaal beskik om ekonomiese groei te genereer, gebeur dit nie altyd spontaan nie. Dit is die taak van 'n gedifferensieerde, sektorgefokusde en groei-gerigte kleinsake-ondersteuningstrategie om struikelblokke wat klein sake-

■ Sommige van die kunsvlyt-items wat by die Oos-Kaapse Craft Collection Store uitgestal word.

ondernemings verhoed om suksesvol te wees, te oorkom,” sê Adjunkminister Thabethe.

Sy het bevestig dat uit die 80 ondernemings wat gekies is, 80 persent deur vroue besit word, 95 persent in swart besit is en 30 persent ten volle deur jeugdiges besit word. Vyf-en-sestig persent kom uit

landelike dorpe en nedersettings en 30 persent uit metrogebiede.

'n Ma van twee, Joyce Kelele, wat al sedert 2000 kralewerk doen en tafeldoeke met kraleborduurwerk maak, sê die kunsvlytwinkel sal haar toegang tot die mark bevorder.

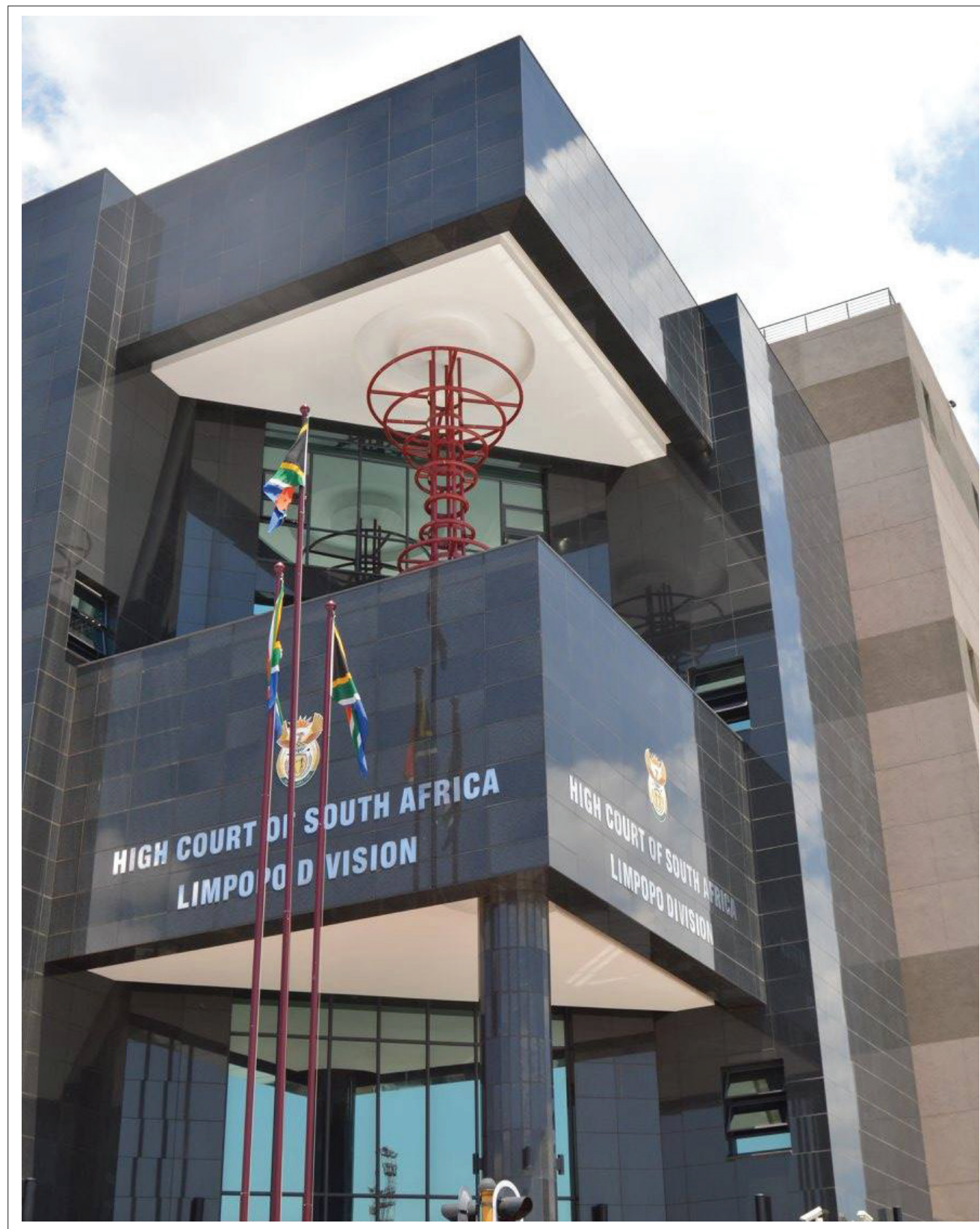
“Ek maak al 16 jaar lank

'n bestaan uit kralewerk en naaldwerk. Ek was ook al by Decorex en die Randse Paasskou, te danke aan die ECDC en Buffalo City Munisipaliteit.

“Hierdie uitstallings help ons om verkope te verbeter omdat ons met bestellings terugkom; ek verwag dus dat my verdienste gaan toeneem.” ■

Toegang tot geregtigheid vir almal

INWONERS VAN LIMPOPO het vinnige, maklike toegang tot regshulp.

Die nuut geopende Hooggeregshof in Polokwane spog nou met 'n nuwe vleuel wat uitsluitlik aan arbeidskwessies toegewy word, danksy die Kantoor van die Hoofregter.

Die Arbeids- en Arbeidsappèlhof is deur die President ingestel en dien as 'n gespesialiseerde hof om arbeidskwessies te hanteer.

Woordvoerder vir die Suid-Afrikaanse regbank, Nathi Mncube, sê daar is geen koste verbonde om toegang tot die hof te verkry nie, tensy die partye

prokureurs of advokate aanstel wat geld vir hul dienste vra.

Hy sê aansoeke moes voorheen by die hoofsetel van die hof in Braamfontein, Johannesburg, ingedien word.

“Die bekendstelling van die Polokwane-tak is deel van volgehoue pogings om toegang tot regshulp vir alle Suid-Afrikaners te waarborg,” sê Mncube.

Hy het bygevoeg dat die Limpopo-tak van die arbeidshof nie in enige opsig anders as die hoofsetel in Braamfontein en takke in Kaapstad, Port Eli-

zabeth en Durban sal funksioneer nie.

“Die Arbeidshof het jurisdiksie in al nege provinsies en dus kan die funksies van die hof op enige plek uitgeoefen word. Wanneer dit nodig is om ander provinsies te besoek, word reëlins met die tersaaklike hof vir bystand getref.”

Satellietkantore van die hof is in KwaZulu-Natal, die Wes-Kaap en die Oos-Kaap gevestig. Die Kantoor van die Hoofregter het die administratiewe kapasiteit in hierdie provinsies uitgebrei om voldoende ondersteuning

vir die regbank te versker.

Die Arbeidshof het jurisdiksie om te beslis oor sake wat deur die Kommissie vir Versoening, Bemiddeling en Arbitrasie na hul verwy is.

Bedingingsrade en gedingvoerders het ook regstreekse toegang tot die hof, insluitend appèlle voortspruitend uit verhoore van die arbeidshof.

Tien regters is in die afdeling aangestel. Waarnemende regters word van tyd tot tyd aangestel om sake gedurende rekestydperke te hanteer. **V**

Wie is die Hoofde van Howe?

Die term 'Hoofde van Howe' verwys na die kollektiewe leierskap van die regbank in die land. Die Hoofde van Howe bestaan uit die Hoofregter as die Hoof van die Konstitusionele Hof; die President van die Hoogste Hof van Appèl; die Adjunkpresident van die Hoogste Hof van Appèl in sy hoedanigheid as die Hoof van die Verkiesingshof; die regterpresidente van die verskillende afdelings van die Hooggeregshof en hof van gelykwaardige status soos die Arbeidshof en die Grondseishof.

Wie is die Hoofregter van die Republiek van Suid-Afrika?

Die agbare Mogoeng Mogoeng.

Wie is die Adjunkhoofregter van die Republiek van Suid-Afrika?

Die agbare Bess Nkabinde is die waarnemende Adjunkhoofregter.

Wie stel die Hoofregter en die Adjunkhoofregter aan?

Ingevolge Artikel 174(3) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika stel die President, as hoof van die Nasionale Uitvoerende Gesag, ná oorlegpleging met die Regterlike Dienskommissie en die leiers van partye wat in die Nasionale Vergadering verteenwoordig word, die hoofregter en die adjunkhoofregter van die Hoogste Hof van Appèl aan.

Wat is die verskil tussen regters en landdroste?

'n Regter is 'n voorsittende beampte in 'n Hooggeregshof en 'n landdros tree op as voorsitter oor sake in 'n streeks- of distrikslanddroshof.

Wie stel landdroste aan?

Die Minister van Justisie en Grondwetlike Ontwikkeling, op advies van die Landdroskommissie, stel landdroste aan.